

Mottatt 19/8-25

Tiltaksplan landbruk med høringsfrist 01.09.25.

Bondelaget er fornøyd med at det nå blir utarbeidet en tiltaksplan for landbruket.

Bondelaget har følgende merknader og ønsker.

Driveplikten.

Det er viktig at kommunen følger opp dette med jordleie. Samtlige jordeiere i kommunen bør tilskrives og gjøres oppmerksomme på kravet om 10 års jordleieavtaler når de ikke driver arealene selv. I tillegg må kommunen følge opp de som ikke holder sine arealer i drift.

Inngrep i jordbruksareale må godkjennes av kommune med omdisponeringstillatelse. Vi tenker her på 3 persons interesse i arealene ved nedgraving av kabler og nye tiltak/infrastruktur over dyrka mark. I de fleste tilfeller må bonden stå igjen med kostnadene med til eks. ødelagt drenering, stein i jorde mm

Beredakap.

Dette temaet er mere og mere aktuelt. Det bør jobbes for å legge til rette for at alle gårdbrukere har et vist beredskapslager med diesel. Dette bør sees i sammenheng med kommunens eksisterende beredskapsplan. Her bør det samarbeides med sentrale myndigheter.

Vurdere kommunalt tilskudd.

Jordvern.

Det bør ikke tillates nedbygging av jordbruksareal. Må areal taes pga. Ny innfrastruktur mm. Må hvert tapte daa erstates med ett nytt dekar fulldyrka areal, fortrinnsvis tilgrensende eksisterende areal. Matjordlaget som fjernes må legges til side og nyttes til opparbeidelse av nye arealer.

Det er viktig at det ikke tillates bygninger i LNF område, som ikke skal nyttes til landbruk. Ved spredt boligbygging bør avstanden til dyrka mark tilstrebes å bli 30 m. Tap av landbruksareal skal være en del av byggesøknaden og den skal inneholde en plan om erstatning om landbruksarealet. Ferdig attest skal ikke gis før landbruksarealet er erstattet.

Klima.

Angående klimagassutslipp: næringen, også i Tvedestrand gjør mye ved å fornye redskapen med feks mer drivstoffeffektive traktorer og redskap som med høyere effektivitet og presisjon bidrar til lavere klimagassutslipp.

Videre gir høyere effektivitet i fjøset lavere utslipp pr dyreenhet. Dette er en kontinuerlig prosess. Høyere effektivitet og lavere utslipp går hand i hand. Biogass tiltak vurderes, kan vi gjøre noe lokalt.

Metan?

Gode drøfte tiltak er gode miljøtiltak.

God agronomi er ett godt klimatiltak.

Driftsbygninger.

Se på muligheten for kommunal medfinansiering.

Nydyrking.

Viktig tiltak og her bør kommunen som det er skisert være med på en medfinansiering, slik som foreslått.

Drenering.

God jordhelse er det viktigste grunnlaget for å kunne produsere gras, korn, grønnsaker mm av god kvalitet. Her bør kommunen kunne bidra med et beløp pr. daa til eks. kr. 1000,- pr. daa.

Bondelaget vil sterkt henstille til kommunen om å være aktiv i forhold til Fylkeskommunen når det gjelder landbruksavdelingen på Holt. Her er det viktig at de er og blir en attraktiv skole for kommende generasjoner innen landbruk.

På vegne av Holt og Vegårshei Bondelag

Med vennlig hilsen Sina Sæthra Skjerkholt – leder

From: "post@goderstad.no" <post@goderstad.no>
Sent: Wed, 27 Aug 2025 22:19:13 +0200
To: "Sætra, Hans Magnus" <Hans.Magnus.Saetra@tvedestrand.kommune.no>
Subject: Høring Landbruksplan

Hei

Jeg har nå lest gjennom landbruksplanen som ligger ute på høring. Her var det mye bra, som beskriver landbruket på en positiv måte. Planen sier også mye om hvilke muligheter landbruket kan tilby.

Skal du ha innspill på mail, eller hvor sender jeg det inn? Fant ingen link/ plass.

Jeg har ikke mye å utsett på det du har skrevet, men jeg savner noe, og jeg sender det inn som privat person. Du får mine innspill i denne e-posten, er det feil må du si ifra.

1. 6 melkebruk i kommunen? Jeg finner bare 5 og det er inklusiv landbruksskolen.
2. Jeg savner litt mere skriv om beredskap, hva landbruket bidrar med. Kunnskap, skogbrann og ikke minst lokalkunnskap og utsyr. Hvor mange liter diesel finnes det for eksempel? Vi bidrar der vi kan.
Men vi trenger å samhandle med kommunen som må vite hvem vi er og hvor vi bor. Det lokale brannvesenet må også inn.
3. Bør samarbeid med landbruksskolen nevnes mer. Kan kommunen samarbeide mer med fylket?
4. Veldig bra med oppfordringen til ungdomsskole elevene om gårdsbesøk, men bør det legges inn en liten kompensasjon i form av kroner for de som tar imot?
Det tar tid med tilrettelegging, og det skjer i bondens arbeidstid 😊
5. Jeg foreslår også at kommunen kan bidra med en liten sum til aggregat som kan søkes på. Dette er et veldig godt beredskaps tiltak.
6. Jeg tenker også at du må nevne samvirkende som Tine og Nortura som de fleste her leverer til. Dette er viktige selskaper som sørger for at vi får levert det vi produserer. De lokale litt mindre selskapene, spesielt innen kjøttforedling
Er også viktige, men de fleste her leverer til samvirket. Det er ingen melkebruk i denne kommunen som leverer til Q meieriene for det er ikke lønnsomt for dem. Nevner det bare, mulig jeg er litt på ville veier angående landbruksplanen, men for
Oss bønder er dette veldig viktig 😊

Mvh
Marianne Goderstad

Tvedestrand
videregående skole

TVEDESTRAND KOMMUNE
Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Dato: 29.08.2025
Vår ref: 24/32644-8
Deres ref:
Saksbeh.: Live Høystad

Svar på høring Landbruksplan 2025-2037

Sak 25/1353

Tvedestrand videregående skole ønsker å komme med innspill til mål 4 i tiltaksoversikten.

I tiltaket «alle elever skal i løpet av ungdomsskolen gjennomføre et gårdsbesøk» nevnes Tvedestrand vgs. som aktuell for å få gjennomført dette tiltaket. Tvedestrand vgs. stiller seg positive til å ta imot elever fra ungdomsskolen i Tvedestrand og ønsker at elevene skal få en skoledag på Tvedestrands vgs. sitt gårdsbruk på Holt. Tvedestrand vgs. ønsker å bidra til å øke ungdoms bevissthet og innsikt i viktigheten av å ha et forhold til natur, jord og landbruk i et beredskaps- og bærekraftperspektiv.

Med hilsen

Live Høystad
Avdelingsleder
Tvedestrand vgs., bygg- og anleggsteknikk og naturbruk, og gårdsbruket på Holt

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Tvedestrand vgs. /v Turid Tveit

TVEDESTRAND KOMMUNE

Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Janne Thygesen, 37 01 75 93

Innspill til Tvedestrand kommunes temaplan for landbruk 2025 - 2037

Vi viser til oversendelse fra kommunen 11.07.2025 med oversendelse av utkast til temaplan for landbruk, jamfør sak 25/1353.

Statsforvalteren vil rette skryt til Tvedestrand kommune for å ha utarbeidet en meget god landbruksplan. Det gis en veldig informativ og interessant oversikt over både status og utfordringer kommunen har på landbruksfeltet. Videre ses landbrukssektoren i sammenheng med andre relevante hensyn som miljø, verdiskapning/arbeidsplasser og helse – noe som er helt i samsvar med sentrale føringer om at bærekraftsmålene skal være hovedsporet for kommunens planlegging.

Rekken av tiltak som foreslås mener vi er hensiktsmessig innretta for å styrke fremtidens landbruk. Vi vurderer at man har klart å favne om mye av det viktige det er behov for i landbruket, hvor både utfordringene og potensialene er størst. Eksempelvis vil vi trekke fram som meget positivt at det satses konkret på økt grøntproduksjon, ungsogpleie, urbant landbruk (inkludert gårdsbesøk for elever), oppfølging av driveplikten, kompetanseheving om nye driftsmetoder og kommunale anbud som er tilpassa mindre aktører. En rekke andre positive tiltak kunne også vært trukket fram.

Utover kommentarene over har vi noen innspill i det følgende:

- Statsforvalteren bemerker som viktig at essensen i planen blir **sikret** i kommunens øvrige planer når dette er relevant. For eksempel bør viktige hovedpunkter i planen inngå som bestemmelser eller retningslinjer i kommuneplanen og andre relevante planer. Videre anbefaler vi at landbruksplanen og føringene her eksplisitt henvises til i andre planer. Dette for å sikre så langt som mulig at denne gode landbruksplanen faktisk tas i bruk og blir førende for øvrige planer.
- Flere av målene og tiltakene er også omtalt i fylkeskommunens Landbruksstrategi for Agder. Vi anbefaler at man viser til denne der det er relevant i kommunens landbruksplan. Dette

kan bidra til at en også blir mer bevisst på mulighetene i deltakelse i regionale prosjekt, og en kan se for seg at målsetningene lettere kan realiseres ved at de kommunale og regionale satsningene kan «spille sammen».

- Det er også meget positivt at Tvedestrand kommune ønsker å utarbeide kommunal jordvernstrategi. I forlengelsen av dette kunne man med fordel i landbruksplanen gjerne satt et tydeligere kommunalt jordvern-mål som en ramme for dette arbeidet. Det er positivt at man skriver at Tvedestrand kommune ønsker å ha et «sterkt jordvernfokus i plansammenhenger» (s. 8). Samtidig oppfordrer vi til at man gjerne kan være mer konkret: for eksempel ved å uttrykke et mål om en nullvisjon for omdisponering, i tråd med jordvernbrevet fra 2022 «Ta vare på matjorda».
- Statsforvalteren anbefaler at man signaliserer i landbruksplanen at en vil legge inn bestemmelse i kommuneplanens arealdel om at jordlovens §§ 9 og 12 skal gjelde i områder som er avsatt til andre formål enn landbruk.

Med hilsen

Heidi Johansen (e.f.)
seniorrådgiver
Seksjon plan

Janne Thygesen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Agder fylkeskommune

Postboks 788 Stoa

4809

ARENDAL

From: "post@goderstad.no" <post@goderstad.no>
Sent: Tue, 2 Sep 2025 11:44:14 +0200
To: "Sætra, Hans Magnus" <Hans.Magnus.Saetra@tvedestrand.kommune.no>
Subject: Landbruksplan

Hei

Ett innspill til, til landbruksplanen.

Jeg har lenge hatt et ønske om å få laget et beredskapslager/ bomberom i fjell her på Gården
Det bør inn i planen, at dette er manko i kommunen og bør prioriteres.

Mvh
Jørgen Goderstad